

arbejdsmarkedet vigtig. Følelsen af at være en del af det sociale fællesskab og have en meningsfyldt tilværelse er ofte uløseligt knyttet til det at have et arbejde.

Orlovsordningerne har været en vigtig nydannelse på arbejdsmarkedet, og ikke mindst har de jo været en meget stor folkelig succes. Orlovsordningerne bidrager til såvel fleksibiliteten som solidariteten på arbejdsmarkedet, men de vil selvfølgelig fortsat skulle tilpasses i lyset af samfundsudviklingen. Derfor skal der ikke herske tvivl om, at orlovsordningerne vil være et centralt element også i fremtidens velfærdssamfund.

Vi står over for både udfordringer og muligheder, som vil påvirke udviklingen af vores velfærdssamfund. Det kræver omstillingsevne af alle i det danske samfund. Vi skal udnytte de erhvervs-mæssige og beskæftigelsesmæssige muligheder, fremtiden byder på. Det er grundlaget for videreførelse og fornyelse af det danske velfærdssamfund.

Det er derfor helt afgørende, at vi fortsat arbejder for at øge velstanden i samfundet, og at vi har de rette rammer for vores samfundsøkonomi, samtidig med at vi holder orden i eget hus. Det arbejde satte regeringen sig i spidsen for allerede for knap to år siden, og det arbejder vi fortsat på.

Velfærdssamfundet er en del af vores kulturgrundlag, et kulturgrundlag, der bygger på et ansvar for de svage, bygger på tryghed i alderdommen, bygger på ligestilling imellem kønne og bygger på at skabe uddannelses- og udviklingsmuligheder for den enkelte. Det er regeringens holdning, at disse værdier løbende er ledetråd for udviklingen af velfærdssamfundet.

Regeringen lægger op til en bred debat om tryghedsbegrebet og om forudsætningerne herfor, om ansvar og opgaver, og med disse ord vil jeg også lægge op til debat om velfærdssamfundets udvikling.

Forhandling

Steen Gade (SF):

Først til regeringens besvarelse: Man kunne jo godt føle, at meldingen her i dag var: »Her går det godt, fru kammerherreinde!« og at vi ikke står over for nogle ganske omfattende politiske drøftelser, og når det kommer til stykket også nogle større politiske uenigheder, end jeg synes det fremgik af de besvarelser, vi fik her.

For det andet synes jeg, det illustrerer noget, der bekymrer mig lidt: Selv om der er meget rigtigt og der selvfølgelig er meget, jeg er enig i, i det, der er blevet sagt fra både statsministerens og den fungerende socialministers side her i dag, så er der ikke i talerne, i fremstillingen her den forståelse, jeg synes er nødvendig, af, at velfærdssamfundet skal udvikles, og at vi står i en politisk kamp for at få solgt det budskab. Der er rent faktisk folk, der ønsker, at velfærdssamfundet skal demonteres.

Jeg synes, socialministeren i starten af sit indlæg kom til at illustrere en problemstilling, som jeg godt vil hage mig fast i. Det er, at der var så mange klare og fornuftige mål omkring den økonomiske udvikling – dér var ret klart klar besked – og så var der nogle holdninger om de dårligst stillede, om velfærdssamfundet.

Det, jeg gerne vil sætte fokus på i denne debat, og grunden til, at vi har rejst den, er, at vi ikke tror, at der fortsat kan være forståelse for velfærdssamfundet, hvis man fortsætter på den måde. Man er nødt til at få gjort det til et samlet projekt Danmark.

Det er derfor, vi vil tale for, at der laves en velfærdsplan. Vi kan ikke dele det op og sige: Vi har klare mål for økonomien, men for det, der vedrører mennesker, er der ikke klare mål. Dér må vi se at reparere. Vi bruger en tredjedel af statens udgifter på dette her område, og alligevel har vi sådan en lidt lala holdning til det.

Derefter vil jeg komme med nogle betragtninger, hvor jeg vil argumentere for det synspunkt, at det danske velfærdssamfund i dag måske med langt større ret kan kritiseres for, at der ikke er velfærd, end for, at velfærden er løbet løbsk, som vi hører fra borgerlig side.

Der er efter SF's opfattelse stadig tale om velstand uden velfærd, som socialdemokraten Bent Hansen skrev i 1969 i sin berømte bog.

I dag har uligheden oven i købet bidt sig mere fast ved, at meget store grupper er permanent arbejdsløse og arbejdsløsheden ofte går i arv, samt ved en omfattende overførsel til kontanthjælp og andre offentlige ordninger. Der er skabt et grundlag for en meget ubehagelig opdeling i et Overdanmark og et Underdanmark. Det er uacceptabelt, og det skal bekæmpes; men det er ved at bide sig alt for meget fast.

Den fungerende socialminister var vel lidt inde på det – meget forsigtigt – da hun talte om, at det økonomiske opsving sådan set ikke var kommet de dårligst stillede til gode ud over i nogle specialprogrammer. Det er rigtigt, at det